

cování oproti skupinám menšinovým, a tím i nevraživost vůči republice, jednak vzbuditi předpoklad, že se v republice — a to dokonce na úkor státního národa československého — nezachovává rovnost a rovnoprávnost všech státních občanů, ač ji zaručuje ústavní listina bez rozdílu, jaké jsou rasy, jazyka nebo náboženství. Právem pokládá proto napadený rozsudek hanlivé výroky stěžovatelovy pro onen směr jejich za štvavé a pro tento směr za takové, že mohly snížit vážnost republiky. Jak způsoby, tak i možné účinky jsou v zákoně uvedeny střídavě. Proto nezáleží na tom, mohl-li projev současně ohrozit též obecný mír v republice a její mezinárodní vztahy, a byl-li způsob hanobení současně i surovým; nehledě ani k tomu, že k surové povaze hanobení poukazuje Jaroslavem V-em (Annou V-ovou) dosvědčená, rozsudkem ovšem nezjištěná skutečnost, že stěžovatel použil ve spojení se slovem republiky také přídavných jmen »zlodějská« a »prožraná«, nadávek nesporně surových. Namítá-li konečně stížnost, že každý viděl, že jde o slova alkoholika, jež se tak vážně a seriosně nikde a nikým neberou, nevychází ze skutkových zjištění napadeného rozsudku. Z pouhého zjištění rozsudku, že stěžovatel popíjel kořalku, předpoklad stížnosti nevyplývá.

Čís. 1792.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pojmový znak »rozšiřovaného spisu« je na roveň pojmům »veřejně« a »před více lidmi« (§ 303 tr. zák.) a pojmům »ve shromáždění« a »před zástupem« (§ 39 čís. 2 zákona).

I spis ani mechanicky ani jinak nerozmnožený, jen v jediném exempláři se vyskytující, jest »rozšiřovaným spisem« podle §u 303 tr. zák. (§u 39 čís. 2 zákona), je-li jeho obsah přístupný více osobám, jež mohou o něm vědomosti nabýti (na př. školní třídní kniha).

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1924, Zm I 450/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 28. května 1924, pokud jím byl obžalovaný František H. sprostěn podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §u 14 čís. 3 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným též tímto přečinem. Zmateční stížnost státního zastupitelství do odsuzujícího rozsudku pro přečin §u 303 tr. zák. zavrhl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá především rozsudkový výrok, jímž jednání obžalovaného podřaděno bylo skutkové podstatě přečinu podle §u 303 tr. zák., shledávajíc důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř.

v tom, že obžalovaný uznán byl vinným pouze, že čin spáchal před více lidmi, nikoli také, že tak učinil v rozšiřovaných spisech, jak mu dále za vinu bylo kladeno obžalovacím spisem. Nálezací soud nemohl dle rozhodovacích důvodů rozsudkových nabýti přesvědčení, že (školní) kniha třídní byla rozšiřovaným spisem ve smyslu §u 303 tr. zák., které-mužto pojmu odpovídá dle názoru nálezacího soudu jen spis, rozmno-žený cestou mechanickou. Zmateční stížnost právem označuje tento ná-zor za právně mylný, dovozujíc, že v obecném zákoně trestním opět-ně se vyskytující výraz »rozšiřovaný spis« není totožným s pojmem »roz-šiřování tiskopisu« ve smyslu §u 7 tr. zák. a §u 6 zák. o tisku, jehož určením jest arcí, vniknouti v množství osob, individuálně nevymezené. Zmateční stížnost poukazuje neméně případně na samotné ustanovení §u 303 tr. zák., v němž pojmový znak »rozšiřovaného spisu« je stejně jako v celé řadě dalších předpisů trestního zákona co do trestněpráv-ního významu, postaven na roveň pojmu »veřejně«, zejména pak i po-jmu »před více lidmi«, a dovozuje z toho vším právem, že je pro vý-sledek činu lhostejno, zda byl, ať věcně ať slovně spáchán před více lidmi, či zda byl více osobám sdělen spisem, jehož obsahem došel vý-razu, že tudíž rozšiřovaným spisem dlužno rozuměti i takový spis, je-hož obsah je přístupným několika osobám, které o jeho obsahu vědo-mosti nabýti mohou, bez rozdílu, zda je kruh těchto osob individuálně určitý či nikoliv, tedy i spis, který, nebyv cestou mechanickou nebo ji-ným způsobem rozmnožen, vyskytuje se jen v jediném exempláři. Zma-teční stížnost spatřuje tudíž rozšiřované spisy ve smyslu §u 303 tr. zák. právem ve třídních knihách obecné školy v J. a měšťanské školy v R., o nichž zjišťuje rozsudek, že sice byly zamčeny ve škole ve stolku, že však do nich nahlížeti a zápisy činiti mohli kromě obžalovaného, třídních učitelů, ředitelů dotyčných škol a školního inspektora ve škole j-cké ještě další dva, ve škole r-cké ještě dalších pět učitelů a učitelek, tudíž v obojím případě, nehledě k obžalovanému, několik osob. Rozsu-dek dospívá ostatně sám k závěru, že k zápisům obžalovaného, podřa-děným skutkové podstatě přečinu podle §u 303 tr. zák., mělo přístup více osob. Než zmateční stížnosti nelze přes to přiznati v tomto bodě úspěchu. Přicházíť námitka zmateční stížnosti v úvahu zřejmě jen jako uplatňování důvodu zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř. Tento důvod zmateč-nosti je však dán pouze tehdy, byl-li skutek, položený za základ roz-hodnutí, nesprávným výkladem zákona podřaděn trestnímu zákonu, který se naň nevztahuje, kdežto zmateční stížnost napadá rozsudek proto, že skutek obžalovaného, rozsudkem již v jednom směru kvalifi-kovaný jako přečin, jehož skutkové podstatě jím byl podřaděn, n e b y l shledán kvalifikovaným ještě ve směru dalším. Zmateční stížnost ostatně nenaznačuje vůbec, který cíl, obžalovanému nepříznivý, sleduje námitkou. Bylo ji tudíž v tomto směru zavrhnouti.

Také proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin podle §u 14 č. 3 zák. na ochr. rep., dovolává se zmateční stížnost číselně důvodu zmatečnosti čís. 9 b) §u 281 tr. ř., dotyčná námitka přichází však správně v úvahu jako uplatňování dů-vodu zmatku čís. 9 a) a dlužno ji v tomto pojetí přiznati oprávněně. Na-

lézací soud dospěl sice dle rozsudkových důvodů k přesvědčení, že obžalovaný zápisem do třídní knihy j-cké »Římští katolíci by nyní zase Ježíše ukřižovali,« popuzoval k zášti proti římským katolíkům pro jejich náboženství, neshledal však v tomto jeho jednání skutkové podstaty přečinu podle §u 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. proto, že nebyl dle názoru nalézacího soudu splněn zákonný její předpoklad, že totiž bylo popuzováno veřejně, kdyžťe prý bylo zjištěno, že třídní kniha je zamčena ve stolku a že k ní kromě shora uvedených osob nemá nikdo jiný přístup. Zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti, pokud i tento názor označuje jako právně mylný. Podle §u 39 čís. 2 zák. na ochr. rep. je čin vykonán veřejně, byl-li spáchán v tiskopise nebo v rozšiřovaném spise, ve shromáždění nebo před zástupem. V projednávaném případě kryje se rozhodování o otázce, zda bylo k zášti popuzováno veřejně, zřejmě s řešením otázky, zda stalo se tak v rozšiřovaném spise. Otázku dlužno, jak činí i zmateční stížnost, zodpověděti kladně. Při výkladu pojmu rozšiřovaného spisu ve smyslu §u 39 čís. 2 zák. na ochr. rep. nutno si uvědomiti jednak, že v uvedeném §u jest pojem rozšiřovaného spisu jako způsob spáchání činu veřejně na roveň postaven pojmem »ve shromáždění« a »před zástupem«, jednak, že zákon na ochranu republiky má v pojmovém znaku veřejnosti na zřeteli toliko zvýšené nebezpečí, jež hrozí právnímu řádu možností, že trestný skutek bude postřehnout větším počtem lidí, na jejichž mysl může pak účinkovati. Z toho plyne, že pro obor zákona na ochranu republiky dlužno rozuměti rozšiřovaným spisem zejména spis, jehož obsah jest dle okolností přístupný většímu počtu lidí a to takovému, jenž za jiných okolností by se rovnal shromáždění pokud se týče zástupu. Odpovídá tudíž pojmu rozšiřovaného spisu ve smyslu §u 39 zák. na ochr. rep. vzhledem k uvedeným zjištěním rozsudkovým také třídní kniha j-cké školy, do níž učinil obžalovaný onen zápis, jímž dle shora rovněž již zmíněného právně bezvadného závěru rozsudkového popuzoval k zášti proti římským katolíkům pro jejich náboženství. Jelikož se tak při správném výkladu zákonných pojmů »veřejně« a »rozšiřovaný spis« stalo veřejně, zakládá jeho rozsudkem zjištěné jednání skutkovou podstatu přečinu podle §u 14 čís. 3 zák. na ochr. rep. jak po stránce objektivní, tak ve směru subjektivním.

Čís. 1793.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Přečiny dle zákona promlčují se ve lhůtě jednoho roku.

Předpoklady uložení peněžitého trestu jsou v §u 29 zákona uvedeny příkladmo.

Popuzováním pro národnost (§ 14 čís. 4 zákona) jest popuzování pro příslušnost k určité národnosti, nikoliv pro národnostní smýšlení (čechofilství) napadeného.

Souběh §u 14 čís. 4 zákona s §em 1 zák. o útisku.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1924, Zm II 397/24.)